

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії №3 з післядипломною підготовкою

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. проректора з науково-педагогічної
роботи
Світлана Котюжинська



« » 2022 р.

Р О Б О Ч А

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ

з педіатрії

I рік навчання

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Складник освіти: післядипломна освіта, первинна спеціалізація

Спеціальність: Педіатрія

Попередня освіта: Ступінь магістра за спеціальністю 222 «Медицина»,

228 «Педіатрія»

Робоча програма складена згідно з типовим учбовим планом і програмою спеціалізації (інтернатури) випускників вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації зі спеціальності 14.01.10 Педіатрія", розробленими за наказом Міністерства Охорони Здоров'я МОЗ України у відповідності до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22.06.2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстроване в міністерстві юстиції України 17.08.2021 року за № 1081/36703

Розробники:

завідувач кафедри, з.д.н.т., д.мед.н., проф. Зубаренко О.В.

доцент кафедри, к.мед.н., доц. Васильченко Л.В.

Робоча програма обговорена на учбово-методичному засіданні кафедри педіатрії № 3 з післядипломною підготовкою від 29.08.22 р.

Протокол № 1 .

Завідувач кафедри,
з.д.н.т., д. мед. н., проф.

О.В. Зубаренко

Робоча програма затверджена предметно-методичною комісією з післядипломної освіти протокол № 1 від «09» _____ 2022 р.

Декан ФПО, д.мед.н. Шевченко-Бітенський К.С.

Пояснювальна записка

Загальний навчальний час підготовки (академічних годин/кредитів ЄКТС) для лікарів-інтернів за спеціальністю «педіатрія» складає 114 кредитів (3432 навчальні години). З них обов'язкові освітні курси - 105 кредитів (3157 навчальні години), та дисципліни за вибором (8 % загальної кількості кредитів ЄКТС)- 9 кредитів (275 навчальних годин)

Учебний план 1 року навчання має 1580 години, з них 1112 години практично-лікарська ділянка на базі стажування, на очної базі/університет - 468 годин. На кафедрі педіатрії - 424 години, на суміжних - 44 години.

Базами інтернатури є:

1. Університетська клініка, педіатричні відділення (ліжок), м. Одеса
2. Дитяча міська лікарня №2 (160 ліжок), м. Одеса
3. Дитяча міська клінічна лікарня №3 (160 ліжок), м. Одеса
4. Миколаївська обласна дитяча клінічна лікарня (528 ліжок).

У навчанні інтернів використовуються наступні методи: лекції, семінари, семінари-конференції, клінічні розробки. Практичні заняття у ліжка хворого, підготовка оглядових рефератів, вирішення практичних завдань. Решта годин на базі визначена для курації хворих під наглядом викладача. Лікар-інтерн повинен засвоїти теоретичний курс і практичні навички згідно з програмою, обсяг навантаження лікаря-інтерна складає 50% від обсягу навантаження лікаря. Лікар-інтерн несе два щомісячних чергування, крім вихідних та святкових днів, а також два дванадцятигодинних чергування в педіатричній бригаді швидкої допомоги.

Після проходження очного циклу навчання і по закінченні навчання лікарі-інтерни складають іспити. На базах стажування – кожен півроку заліки.

Контроль знань складається з базового, проміжного та заключного. Базовий контроль визначає рівень підготовки інтернів та проводиться на початку навчання. Проміжний контроль проводиться наприкінці першого року навчання на кафедрах. Заключний контроль знань проводиться за традиційною схемою і складається із трьох частин: перевірка теоретичних знань (комп'ютерний тестовий контроль та КРОК–3); оцінка оволодіння практичними навичками та вміннями; іспит. Для заключного комп'ютерного тестового іспиту використовують атестаційну комп'ютерну тестову програму, затверджену Міністерством охорони здоров'я України. Для засвоєння окремих розділів програм з основної та суміжних дисциплін лікарі-інтерни відряджаються на необхідний час на відповідальні кафедри та бази інституту за окремим розкладом занять, якщо на базі немає умов для їх вивчення.

Практичними навичками лікарі-інтерни оволодівають, працюючи під керівництвом викладачів у відділеннях різного профілю. У зв'язку з цим серед хворих, яких веде лікар-інтерн повинно бути не менше 50% тематичних. Наприкінці лікарі-інтерни складають підсумковий іспит у три етапи:

1. Контроль практичних навичок.
2. Контроль теоретичних знань.
3. Комп'ютерний іспит

3.1.Цілі та мета

Цілі:

I. Загальні цілі:

1. Підготувати лікарів-інтернів для самостійної практичної діяльності.
2. Оволодіти практичними навичками в галузі діагностики, терапії, профілактики захворювань у дітей різного віку.

II. Конкретні цілі:

1. Оволодіти практичними навичками діагностики, терапії та профілактики захворювань у новонароджених дітей.
2. Оволодіти практичними навичками діагностики терапії та профілактики захворювань дітей раннього віку.
3. Оволодіти практичними навичками діагностики, терапії та профілактики захворювань дітей старшого віку.
4. Оволодіти практичними навичками дільничного лікаря-педіатра.
5. Оволодіти методами інтенсивної терапії та реанімації у дітей.
6. Поглибити знання в галузі медичної генетики.
7. Поглибити знання в галузі туберкульозу дітей.
8. Поглибити знання в галузі дитячих інфекцій.

1.2 Мета

Мета програми – встановлення чітко визначених стандартів знань, умінь і навичок, необхідних для практики педіатрії у закладах першого та другого рівня надання медичної допомоги; покращення якості надання медичної допомоги дітям; гармонізація навчання з педіатрії з підготовкою фахівців у європейських країнах.

ПО ЗАКІНЧЕННЮ ІНТЕРНАТУРИ ЛІКАР-ІНТЕРН ПОВИНЕН МАТИ ОBOB'ЯЗKОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності (педіатрії) на основі опанування теоретичними знаннями, практичними навичками, засвоєння існуючих практичних рекомендацій та протоколів, проходження професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.
- ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.
- ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.
- ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.
- ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.

ви, протипокази, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.

Професійні компетентності (ПК)

- ПК 01. Уміння організувати спостереження та надання медичної допомоги дітям різних вікових груп в умовах закладів охорони здоров'я педіатричного профілю.
- ПК 02. Уміння організувати та проводити спостереження за новонародженою здоровою дитиною, передчасно народженими та хворими немовлятами згідно сучасних рекомендацій.
- ПК 03. Уміння організувати та проводити спостереження за здоровою дитиною різного віку.
- ПК 04. Уміння надавати поради щодо здорового способу харчування дітей, сприяти профілактиці мальнутриції та ожиріння, здійснювати підтримку грудного вигодовування, надавати індивідуальні рекомендації щодо харчування пацієнтів із різними патологічними станами.
- ПК 05. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів дихання у дітей.
- ПК 06. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування алергічних захворювань у дітей.

- ПК 07. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб серцево-судинної системи у дітей та їх ускладнень.
- ПК 08. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування дифузних хвороб сполучної тканини та суглобів у дітей.
- ПК 09. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів кровотворення та їх ускладнень.
- ПК 10. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб органів травлення та їх ускладнень у дітей.
- ПК 11. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб нирок та їх ускладнень.
- ПК 12. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування інфекційних захворювань у дітей та їх ускладнень.
- ПК 13. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування туберкульозу у дітей.
- ПК 14. Уміння надавати допомогу при невідкладних станах у дітей та проводити інтенсивну терапію дітям у станах загрози життю.
- ПК 15. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування хвороб ендокринної системи та обміну речовин, а також їх ускладнень.
- ПК 16. Уміння діагностувати та забезпечувати менеджмент дітей із первинними та вторинними імунodefіцитами.
- ПК 17. Уміння проводити імунопрофілактику інфекційних хвороб у дітей.
- ПК 18. Уміння розпізнати захворювання, що потребують хірургічного втручання.
- ПК 19. Уміння надавати медичну допомогу дітям при травмі та дітям з ортопедичної патологією.
- ПК 20. Уміти діагностувати та забезпечувати менеджмент дітей із генетичними захворюваннями.
- ПК 21. Уміти діагностувати та надавати допомогу дітям із захворюваннями нервової системи.
- ПК 22. Уміння діагностувати та надавати медичну допомогу дітям з захворюваннями ЛОР-органів.
- ПК 23. Уміння діагностувати та забезпечувати менеджмент дівчаткам із захворюваннями гінекологічної сфери.
- ПК 24. Уміння діагностувати та забезпечувати менеджмент дітям із онкологічними захворюваннями.
- ПК 25. Уміння надавати паліативну допомогу дітям із невиліковними захворюваннями.
- ПК 26. Уміння спілкуватися, досягати лікувального комплаєнсу, знати особливості розвитку та перебігу хронічних захворювань у дітей підліткового віку.
- ПК 27. Уміння проводити профілактику, діагностику та лікування захворювань і станів шкіри, волосся та нігтів.
- ПК 28. Уміння діагностувати та надавати медичну допомогу дітям із захворюваннями очей.

- ПК 29. Уміння діагностувати та надавати медичну допомогу дітям з психічними розладами. Організовувати реабілітаційну підтримку дітям з психічними розладами.
- ПК 30. Уміння оцінювати соціально важливі детермінанти, що впливають на стан здоров'я населення. Використовувати вплив лікаря на них.

2.1. Навчальний план підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Педіатрія» на кафедрі педіатрії №3 з післядипломною підготовкою.

2.1.1. Навчальний план занять на кафедрі - I рік навчання

Код курсу	Назва курсу	Кількість годин на кафедрі педіатрії			
		Л.	Пр.	Сем.+ Конт знань	Разом
ОК 02	Неонатологія	12	36	16	64
ОК 03	Спостереження за здоровою дитиною	-	22	8	30
ОК 04	Харчування здорових і хворих дітей	2	22	8	32
ОК 05	Хвороби органів дихання	6	22	8	36
ОК 06	Алергічні хвороби	2	20	8	30
ОК 07	Дитяча кардіологія	-	22	8	30
ОК 08	Дитяча ревматологія	-	22	8	30
ОК 09	Гематологія дитячого віку	4	20	8	32
ОК 10	Хвороби органів травлення	6	24	8	38
ОК 11	Хвороби нирок та сечової системи у дітей	2	22	8	32
ОК 14	Інтенсивна терапія та реанімація. Невідкладна медична допомога в педіатрії	-	48	12	60
	Разом	34	280	100	414
	Проміжний контроль знань			4	4
	Базовий контроль знань			2	2
	Конференції: вступна, проміжна			4	4
	Разом	34	280	110	424

2.1.2. Навчальний план занять на суміжних кафедрах

Код курсу	Назва курсу	Кількість годин на суміжних кафедрах			
		Л	ПР	СЕМ	Разом
	Інфекційні хвороби	2	-	10	12
	Радіаційна медицина	-	-	6	6
	Медична інформатика	2	-	-	2
	Медичне право	-	-	6	6
	Військова підготовка	8	2	8	18
	Разом	12	2	30	44
	Разом	46	282	140	468

2.2 . Перелік лекцій

І рік навчання

№	Назва лекції	Год
1	2	3
1	Особливості фізіології та розвитку передчасно народжених дітей	2
2	Асфіксія новонароджених. Основи початкової оцінки, стабілізації стану реанімаційної допомоги новонародженим та інтенсивної терапії.	4
3	Основні стани перинатального періоду, вроджені вади розвитку та захворювання новонароджених. Внутрішньоутробні інфекції (токсоплазмоз, цитомегаловірусна інфекція, лістеріоз, хламідійна інфекція, герпес, сифіліс, фетальні гепатити)	6
4	Грудне вигодовування. Штучне вигодовування. Градація сумішей (фізіологічні, функціональне харчування, лікувальне харчування).	2
5	Особливості клінічної картини захворювань респіраторної системи у дітей першого року життя. Пневмонії у дітей. Негоспітальна пневмонія.	6
6	Основні методи діагностики алергічних захворювань (клінічні, інструментальні; лабораторної та шкірної діагностики).	2
7	Лімфаденопатії дитячого віку. Диференціальна діагностика інфекційних та неопластичних лімфаденопатій.	4
8	Функціональні захворювання органів травлення у новонароджених, у дітей раннього та старшого віку.	6
9	Інфекції сечових шляхів у дітей – пієлонефрит, цистит. Первинні та вторинні інфекції сечових шляхів.	2
Разом		34

2.3. Перелік семінарів

І рік навчання

№	Тема семінару	Год
ОК 02 Неонатологія		
1	Метаболічна адаптація доношеної та недоношеної дитини.	2
2	Вигодовування доношеної та недоношеної дитини. Десять принципів успішного грудного вигодовування.	2
3	Основні профілактичні стратегії забезпечення здорового розвитку: неонатальні скринінги, вакцинація, запобігання порушень гемостазу.	4
4	Основні стани перинатального періоду. Геморрагічна хвороба новонароджених.	2
5	Основні стани перинатального періоду. Неонатальні жовтяниці: клініка, диференційна діагностика, сучасні методи терапії.	4
6	Основні стани перинатального періоду. Некротизуючий ентероколіт у новонароджених.	2
Разом		16

ОК 03 Спостереження за здоровою дитиною

1	Нормативні акти, що регламентують спостереження за здоровою дитиною в Україні.	2
2	Національний календар щеплень: обов'язкові та рекомендовані щеплення.	4
3	Правові та етичні аспекти ведення підлітків.	2
Разом		8

ОК 04 Харчування здорових і хворих дітей

1	Рекомендовані харчові потреби в різному віці. Вплив хвороби на харчові потреби.	4
2	Специфічні стани: білково-енергетична недостатність, паратрофія.	4

Разом		8
ОК 05 Хвороби органів дихання		
1	Інструментальні методи обстеження респіраторної системи (рентгенографія, КТ, УЗД легень і плевральної порожнини, бронхоскопія, спірографія, пікфлоуметрія, вимірювання оксиду азоту у видихуваному повітрі).	2
2	Принципи інгаляційної терапії. Фізіотерапія при захворюваннях органів дихання. Небулайзерна терапія.	2
3	Особливості клінічної картини захворювань респіраторної системи у дітей першого року життя.	4
Разом		8

ОК 06 Алергічні хвороби		
1	Зміни нормальної імунної відповіді з віком. Особливості імунних реакцій при алергічних захворюваннях у дітей.	4
2	Основні механізми розвитку імунних та неімунних реакцій гіперчутливості.	4
Разом		8

ОК 07 Дитяча кардіологія		
1	Ранні клінічні ознаки (семіотика) захворювань серцево-судинної системи.	4
2	Методи діагностики захворювань серцево-судинної системи у дітей	4
Разом		8

ОК 08 Дитяча ревматологія		
1	Методи діагностики ревматичних захворювань.	2
2	Імунопатогенез ревматичних захворювань.	2
3	Основні підходи до лікування ревматичних захворювань у дітей.	4
Разом		8

ОК 09 Гематологія дитячого віку		
1	Принципи ведення та спостереження педіатром дитини, яка перенесла злоякісне захворювання кровотворної або лімфоїдної систем. Віддалені наслідки лікування злоякісних новоутворень у дітей.	4
2	Тактика первинного обстеження, скерування, маршрут пацієнта з підозрою на злоякісне захворювання гемопоетичної або лімфоїдної системи.	4
Разом		8

ОК 10 Хвороби органів травлення		
1	Семіотика захворювань органів травлення у дітей. Анатомія, фізіологія та патофізіологія шлунково-кишкового тракту.	4
2	Методи дослідження при захворюваннях шлунково-кишкового тракту (ШКТ) та оцінка їх результатів.	2
3	Показання для проведення діагностичних процедур та інструментальних методів візуалізації (ендоскопія, гістологія, УЗД, МРТ), метаболічного та генетичного тестування	2
Разом		8

ОК 11 Хвороби нирок та сечової системи у дітей		
1	Семіотика захворювань нирок та сечової системи. Анатомія, фізіологія та патофізіологія нирок та сечової системи у дітей. Вікові особливості.	4

2	Методи дослідження при захворюваннях нирок та сечової системи у дітей та оцінка їх результатів.	4
Разом		8

ОК 14 Інтенсивна терапія та реанімація. Невідкладна медична допомога в педіатрії		
1	Тактика першої лікарської допомоги на догоспітальному етапі при станах, що потребують невідкладної допомоги.	6
2	Гострі порушення гемодинаміки: види шоку та механізми розвитку шоку; причини розвитку шоку у дітей; діагностика шоку; невідкладна терапія.	6
Разом		12

Разом	100
Проміжний контроль знань	4
Базовий контроль знань	2
Конференції: вступна, проміжна	4
Разом	110
Суміжні кафедри	
Інфекційні хвороби	10
Радіаційна медицина	6
Медична інформатика	-
Медичне право	6
Військова підготовка	8
Разом	30
Разом	140

2.4. Перелік практичних занять

І рік навчання

№	Тема практичного заняття	Год
	ОК 02 Неонатологія	

1	Фізіологія здорової новонародженої дитини.	2
2	Оцінка фізичного розвитку: оцінка гестаційного віку та морфо-функціональної зрілості.	2
3	Особливості фізіології та розвитку передчасно народжених дітей. клінічні прояви, діагностика. Сучасні методи виходжування недоношених дітей	2
4	Особливості фізіології та розвитку передчасно народжених дітей. клінічні прояви, діагностика. Сучасні методи виходжування недоношених дітей	2
5	Значення раннього молозивного періоду та грудного вигодовування для здорового розвитку дитини. Вигодовування доношеної та недоношеної дитини	2
6	Значення раннього молозивного періоду та грудного вигодовування для здорового розвитку дитини. Вигодовування доношеної та недоношеної дитини	2
7	Основні стани перинатального періоду. ЗВУР дитини. Клініка, діагностика, терапія, профілактика.	2
8	Основні стани перинатального періоду. ЗВУР дитини. Клініка, діагностика, терапія, профілактика.	2
9	Рубіжні стани доношених новонароджених. Клінічні прояви.	2
10	Рубіжні стани недоношених новонароджених. Клінічні прояви.	2
11	Основні стани перинатального періоду. Асфіксія новонароджених: етіопатогенез, клініка, діагностика. Профілактика.	2

12	Основні стани перинатального періоду. Асфіксія новонароджених. Основи початкової оцінки, стабілізації стану і реанімаційної допомоги новонародженим та інтенсивної терапії.	2
13	Основні стани перинатального періоду. Асфіксія новонароджених. Основи початкової оцінки, стабілізації стану і реанімаційної допомоги новонародженим та інтенсивної терапії.	2
14	Основні стани перинатального періоду. Асфіксія новонароджених. Основи початкової оцінки, стабілізації стану і реанімаційної допомоги новонародженим та інтенсивної терапії.	2
15	Основні стани перинатального періоду. Гемолітична хвороба новонароджених: етіопатогенез, клініка, діагностика.	2
16	Основні стани перинатального періоду. Гемолітична хвороба новонароджених: терапія. Показання до замінного переливання крові.	2
17	Основні стани перинатального періоду. Синдром дихальних розладів. Етіопатогенез, клініка, диференційна діагностика.	2
18	Основні стани перинатального періоду. Синдром дихальних розладів. Сучасні методи терапії.	2
	Разом	36

ОК 03 Спостереження за здоровою дитиною

1	Анатомо-фізіологічні особливості дитячого віку. Особливості фізичного та нервово-психічного розвитку дітей раннього віку.	2
2	Анатомо-фізіологічні особливості дитячого віку. Особливості фізичного та нервово-психічного розвитку дітей старшого віку.	2
3	Практичні аспекти та переваги грудного вигодовування, показання для змішаного та штучного вигодовування.	2
4	Особливості харчування немовлят та дітей старшого віку, правила введення прикорму, тощо	2
5	Поточні неонатальні та дитячі скринінгові тести, що використовуються під час профілактичних візитів дітей до закладів охорони здоров'я. Інструменти скринінгової та діагностичної оцінки розвитку дитини	4
6	План етапних вікових медичних оглядів дитини педіатром та іншими спеціалістами	2
7	Показання до інструментальних методів візуалізації (УЗД, МРТ), метаболічного та генетичного тестування	2
8	Дефіцит вітаміну D у дітей. Етіопатогенез. Клінічні та лабораторні показники. Схеми лікування та профілактики рахіту, дефіциту вітаміну D.	2
9	Нормальний біологічно-психосоціальний розвиток дівчат і хлопців у пубертаті	2
10	Когнітивний розвиток підлітків.	2
	Разом	22

ОК 04 Харчування здорових і хворих дітей

1	Грудне вигодовування. Практичні аспекти та переваги грудного вигодовування. Раціональне вигодовування дітей першого року життя, принципи організації виключно грудного вигодовування.	2
2	Штучне вигодовування. Показання, сучасні продукти. Кодекс маркетингу заміників грудного молока.	2
3	Градація сумішей (фізіологічні, функціональне харчування, лікувальне харчування). Докорм.	2
4	Методи розрахунку добового об'єму їжі.	2
5	Правила введення прикорму.	2
6	Харчування матері, що годує. Гіпогалактія: терапія, профілактика.	2

7	Поширені причини мальнутриції, аліментарно залежні захворювання.	2
8	Саплементация. Фортифікація.	2
9	Порушення годування (порушення режиму годування; аерофагія; перегодовування), кардіоспазм; гастроєзофагальний рефлюкс. Нервова анорексія.	2
10	Мальабсорбція, мальдігестія, мальасіміляція.	
11	Лікувальне харчування	
Разом		22

ОК 05 Хвороби органів дихання

1	Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання у дітей.	2
2	Особливості захворювань верхніх дихальних шляхів у дітей (риносинусит, отит, назофарингіт, тонзиліт, фарингіт)	4
3	Захворювання, що проявляються осиплістю (зміною) голосу у дітей (ларингіт, спазмоїдний круп). Гострий обструктивний ларингіт (круп). Клініка. Принципи діагностики. Терапія. Профілактика. Реабілітація.	4
4	Синдром візінгу (вірус-індукований візінг, мультитригерний візінг).	2
5	Бронхіоліт у дітей.	2
6	Пневмонії у дітей. Негоспітальна пневмонія.	4
7	Принципи раціональної антибіотикотерапії захворювань органів дихання.	2
8	Муковісцидоз.	2
Разом		22

ОК 06 Алергічні хвороби

1	Бронхіальна астма: етіопатогенез, класифікація, сучасні методи діагностики, клінічні прояви. сучасні принципи терапії, профілактиці та реабілітації.	4
2	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика: атопічного дерматиту	4
3	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика: кропив'янки /ангіонабряку; медикаментозної алергії; анафілаксії.	4
4	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика: харчової алергії; алергічного риніту;	4
5	Загальні методи терапії алергічних захворювань.	4
Разом		20

ОК 07 Дитяча кардіологія

1	Вроджені вади серця із ціанозом.	4
2	Вроджені вади серця без ціанозу (обструктивні вади серця, недостатність серцевих клапанів, вади із шунтуванням зліва-направо)	4
3	Інфекційний ендокардит. Гемодинаміка. Клініка. Діагностика. Терапія.	2
4	Міокардит: Гемодинаміка. Клініка. Діагностика. Терапія.	2
5	Перикардит: Гемодинаміка. Клініка. Діагностика. Терапія.	2
6	Кардіоміопатії (дилатаційна, гіпертрофічна, некомпактна, рестриктивна).	4
7	Раптова серцева смерть: причини, значення генетичного обстеження та родинного анамнезу для стратифікації її ризику	2
8	Аритмії. Гемодинаміка. Клініка. Діагностика. Терапія.	2
Разом		22

ОК 08 Дитяча ревматологія

1	Суглобовий синдром, його прояви та методи виявлення	4
2	Міопатичний синдром, клінічні прояви та оцінка.	4
3	Ураження шкіри при ревматичних захворюваннях	2

4	Офтальмологічні прояви ревматичних захворювань у дітей.	2
5	Вісцерити при ревматичних захворюваннях.	2
6	Запальні та незапальні захворювання сполучної тканини.	4
7	Невідкладні стани в дитячій ревматології.	4
Разом		22

ОК 09 Гематологія дитячого віку		
1	Абсолютні та відносні показники загального аналізу крові здорової дитини в різному віці та при патології органів кровотворення та імунного захисту	2
2	Класифікація анемії та диференціально-діагностичний алгоритм анемії в дитячому та підлітковому віці Лікування залізодефіцитної анемії	4
3	Нейтропенії дитячого віку, вроджені та набуті. Фебрильна нейтропенія.	4
4	Тромбоцитопенії та тромбоцитопатії. Імунна тромбоцитопенічна пурпура	2
5	Лімфоми у дітей. Клінічна картина.	4
6	Лейкемії у дітей. Епідеміологія. Клінічна та лабораторна картина	4
Разом		20

ОК 10 Хвороби органів травлення		
1	Функціональні гастроінтестинальні розлади у новонароджених та дітей раннього віку: малюкові зригування, синдром румінації, синдром циклічного блювання, малюкові кольки, функціональна діарея, малюкова дішезія, функціональний закріп.	4
2	Функціональні гастроінтестинальні розлади у дітей та підлітків: функціональна нудота та блювання; функціональні порушення, що супроводжуються абдомінальним болем (функціональна диспепсія; синдром подразненого кишечника; абдомінальна мігрень; функціональний абдомінальний біль у дітей); функціональні порушення дефекації.	6
3	Мальабсорбція у дітей та підлітків (глутен-залежні захворювання, целиакія, муковісцидоз).	2
4	Захворювання печінки у дітей (гепатози, неалкогольна жирова хвороба печінки, хронічний гепатит, цироз печінки).	4
5	Хвороби жовчного міхура, жовчовивідних шляхів, розлади сфінктера Одді.	2
6	Хвороби підшлункової залози.	2
7	Запальні захворювання кишечника (виразковий коліт, хвороба Крона).	2
8	Гельмінтози.	2
Разом		24

ОК 11 Хвороби нирок та сечової системи у дітей		
1	Інфекції сечових шляхів у дітей – пієлонефрит, цистит. Первинні та вторинні інфекції сечових шляхів.	4
2	Функціональні розлади сечових шляхів у дітей: міхурово-сечоводний рефлюкс; нейрогенні розлади сечовипускання; енурез; нетримання сечі.	4
3	Аномалії та вади розвитку нирок та сечової системи у дітей (аномалії кількості, положення та будови нирок, аномалії сечових шляхів – гідронефроз, уретерогідронефроз, аномалії уретри у хлопчиків – гіпоспадія, епіспадія. Крипторхізм, водянка оболонки яєчка тощо)	4
4	Патологія зовнішніх статевих органів у хлопчиків – фімоз, сінехії препуції, парафімоз.	2
5	Патологія калитки та яєчок – водянка, орхіт, орхіепідедиміт, перекрути яєчка та перекрути гідатіди. Пахова кіла. Варікоцеле.	2

6	Класифікація гломерулонефритів у дітей, принципи застосування кортикостероїдної та цитостатичної терапії. Нефротичний синдром у дітей. Нефритичний синдром, післястрептококовий гломерулонефрит.	6
	Разом	22

ОК 14 Інтенсивна терапія та реанімація. Невідкладна медична допомога в педіатрії		
1	Сучасні стандарти проведення серцево-легеневої реанімації у дітей.	8
2	Діагностика та алгоритм дій при виникненні судом у дітей.	4
3	Діагностика та алгоритм дій при гострих порушення свідомості у дітей. Модифікована шкала ком Глазго у дітей.	4
4	Діагностика та алгоритм дій при тяжкій черепно-мозковій травмі у дітей.	4
5	Діагностика та алгоритм дій при дихальній недостатності у дітей.	6
6	Невідкладна допомога при менінгококцемії.	4
7	Невідкладна допомога при опіках.	4
8	Невідкладна допомога при обмороженнях.	2
9	Невідкладна допомога при утопленнях.	2
10	Гострі екзогенні отруєння у дітей. Алгоритм дій, інтенсивна терапія.	4
11	Особливості реанімації дітей з зупинкою кровообігу внаслідок травми.	4
	Разом	48

2.5. Навчальний план занять лікарів-інтернів за фахом «Педіатрія» на суміжних кафедрах

1 рік навчання

№ п/п	Назва курсу	Дата заняття	Лекції	Практ. заняття	Семінари	Всього
1	Медична інформатика	14.11.22	2			2
2	Радіологія	15.11.22	-		6	6
3	Військова медицина	16.11.22- 18.11.22	8	2	8	18
4	Медичне право	21.11.22			6	6
5	Інфекційні хвороби	22.11.22- 23.11.22	2		10	12

2.6. Освітньо-професійна характеристика інтерна.

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики лікар-інтерн, який навчається за спеціальністю "Педіатрія" та підлягає атестації на цю спеціальність наприкінці курсу навчання, повинен:

Вміти:

ОК 2. Неонатологія:

1. Оцінити приготування пологової зали та обладнання до народження дитини.
2. Провести огляд та оцінити стан новонародженої дитини.
3. Оцінити фізичний розвиток новонародженої дитини.
4. Визначити гестаційний вік дитини.

5. Оцінити морфо-функціональну зрілість дитини.
6. Аналізувати дані анамнезу матері, перебігу вагітності, пологів та вплив на стан здоров'я дитини.
7. Організувати грудне вигодовування з перших годин життя, оцінити правильність прикладання дитини до грудей та ефективність грудного вигодовування.
8. Консультувати матір та надати доцільну інформацію щодо раціонального вигодовування дитини.
9. Оцінити наявність та виразність дихальних розладів у новонароджених.
10. Оцінити наявність болю у новонародженого.
11. Стабілізувати стан новонародженої дитини та надати реанімаційну допомогу.
12. Провести клініко-лабораторне та інструментальне обстеження новонародженого.
13. Надавати невідкладну допомогу новонародженому: дихальну підтримку, інфузійну терапію, ентеральне та парентеральне харчування та інше лікування згідно стану дитини та стандартів медичної допомоги.
14. Оцінити стан здоров'я та розвитку передчасно народженої дитини, забезпечити відповідний клінічний та медико-соціальний супровід.
15. Консультувати батьків із питань догляду за дитиною вдома.

ОК 3: Спостереження за здоровою дитиною

1. Проводити опитування та клінічне обстеження дітей різних вікових груп.
2. Оцінити загальний стан новонародженої дитини, визначити її гестаційний вік, морфо-функціональну зрілість.
3. Проводити скринінгові дослідження на етапах розвитку дитини.
4. Оцінити фізичний, психічний та моторний розвиток дитини.
5. Визначити показання для направлення дитини на додаткові методи обстеження та консультації спеціалістів.
6. Скласти план індивідуального спостереження за здоровою дитиною.
7. Скласти індивідуальний графік профілактичних щеплень.
8. Оцінити стан дитини перед проведенням щеплення та у післявакцинальному періоді.
9. Оцінити харчування/вигодовування дитини.
10. Консультувати батьків/опікунів із питань догляду за дитиною, раціонального харчування, розвитку дитини, профілактики нещасних випадків та травм.
11. Визначити тактику подальшого медичного спостереження та обстеження

ОК 4: Харчування здорових і хворих дітей

1. Проводити дослідження нутритивного статусу дитини.
2. Проводити консультування батьків, дитина яких знаходиться на грудному вигодовуванні.
3. Контролювати правильність прикладання до грудей.
4. Оцінювати техніку грудного вигодовування і надавати допомогу за потреби.
5. Надавати практичні рекомендації щодо вибору та коректного використання замінників грудного молока в разі неможливості організації грудного вигодовування.
6. Призначати лікувальне харчування.
7. Вміти розпізнавати та своєчасно лікувати нервову анорексію.
8. Надавати індивідуальні рекомендації щодо корекції харчування.
9. Оцінювати вигодовування та консультувати з приводу харчування/ вигодовування.
10. Інтерпретувати біохімічні та інші лабораторні показники нутритивного статусу.

11. Оцінювати та діагностувати розлади харчування.
12. Надавати рекомендації щодо здорового способу життя, включаючи харчові звички, фізичні справи та використання соціальних мереж.
13. Проводити корекцію харчування дітям із гастроентерологічними захворюваннями.

ОК 5: Хвороби органів дихання

1. Виконувати загальне клінічне обстеження респіраторної системи.
2. Оцінити ступінь важкості пацієнта з бронхообструктивним синдромом.
3. Оцінити ступінь важкості пацієнта з пневмонією.
4. Виявити ознаки можливої аспірації та стороннього тіла дихальних шляхів.
5. Оцінити результати спірометрії.
6. Оцінити результати пікфлоуметрії.
7. Оцінити результати вимірювання рівня оксиду азоту у видихуваному повітрі (FeNO).
8. Вміти активно очищувати дихальні шляхи дитині.
9. Призначати бронхолітики та інгаляційні стероїди.
10. Призначати антибактеріальні препарати дітям із бактеріальними інфекціями респіраторного тракту.
11. Надавати першу допомогу при бронхообструктивному синдромі.
12. Надавати невідкладну допомогу дітям з дихальною недостатністю.
13. Оцінювати результати рентгенографії органів грудної клітки.
14. Тракувати результати КТ органів грудної клітки.
15. Оцінювати ступінь респіраторного дистресу.
16. Надавати невідкладну допомогу при напруженому пневмотораксі.

ОК 6: Алергічні хвороби

1. Виконувати повний лікарський огляд дитини з підозрою на алергічне захворювання.
2. Відрізнати імунологічні та неімунологічні причини гіперчутливості.
3. Уміти проводити диференційну діагностику між інфекційними та алергічними екзантемами.
4. Вміти розпізнавати перші ознаки медикаментозної алергії та анафілаксії.
5. Оцінити результати загальноклінічних методів обстеження: загальний аналіз крові, біохімічний аналіз крові, СРБ.
6. Оцінити та проаналізувати результати лабораторних скринінгових алерготестів.
7. Призначати пробне лікування при підозрі на бронхіальну астму.
8. Призначати лікування пацієнту із бронхіальною астмою в залежності від ступеня тяжкості проявів.
9. Контролювати стан дитини з алергічним захворюванням.
10. Надавати невідкладну допомогу при анафілаксії.
11. Вміти ефективно спілкуватися з іншими медичними працівниками і батьками дитини.
12. Консультувати батьків стосовно профілактики алергії.
13. Консультувати батьків дитини першого року життя з питань вигодування та догляду за шкірою.
14. Надавати рекомендації щодо профілактики алергії у дітей.
15. Надавати невідкладну допомогу при нападі бронхіальної астми.
16. Надавати невідкладну допомогу при гострій кропив'янці.
17. Надавати невідкладну допомогу при набряку Квінке. (С)

ОК 7: Дитяча кардіологія

1. Розпізнавати ознаки серцевої патології у дитини різного віку.
2. Призначити необхідне додаткове обстеження для верифікації серцевої патології.
3. Розпізнавати стани та захворювання серцево-судинної системи, при яких лікування має бути невідкладним.
4. Оцінити немовля в критичному стані із ціанозом та/або респіраторним дистрес-синдромом та/або серцевою недостатністю, обрати тактику обстеження та невідкладної допомоги.
5. Систематизувати покази для скерування пацієнта до дитячого кардіолога.
6. Вміти відрізнити аномалії розвитку серця, які не потребують обмежень та лікування.
7. Визначити необхідний перелік обстежень дитини із підозрою на бактеріальний ендокардит.
8. Сформуванати групу пацієнтів, яким показана профілактика інфекційного ендокардиту, та консультувати батьків/пацієнта з приводу профілактики інфекційного ендокардиту.
9. Оцінити вид та ступінь серцевої недостатності.
10. Розпізнавати найбільш розповсюджені аритмії на ЕКГ.
11. Інтерпретувати показники артеріального тиску, пульсоксиметрії, ЕКГ, ЕхоКС.
12. Визначати комплаєнтність призначеної кардіологом терапії.
13. Контролювати режим харчування, фізичної активності, профілактичних щеплень у пацієнтів із різними захворюваннями серцево-судинної системи, згідно рекомендацій дитячого кардіолога.
14. Вміти пояснити батькам пацієнта/пацієнту необхідність та суть лікування захворювань серцево-судинної системи у дитини

ОК 8: Дитяча ревматологія

1. Зібрати скарги та анамнез у пацієнтів із підозрою на ревматичне захворювання.
2. Провести об'єктивний огляд опорно-рухової системи.
3. Провести оцінку суглобового статусу.
4. Провести оцінку стану м'язів.
5. Інтерпретувати дані інструментальних обстежень м'язів та суглобів.
6. Визначити необхідний перелік та інтерпретувати дані лабораторного обстеження дитини із підозрою на ревматичне захворювання.
7. Систематизувати покази для скерування пацієнта до дитячого ревматолога.
8. Призначити стартову терапію дитині із суглобовим синдромом.
9. Використовувати візуальні аналогові шкали (шкала оцінки інтенсивності больових відчуттів дитини; шкала оцінки загального самопочуття; шкала лікарської оцінки активності захворювання).
10. Використовувати анкети для оцінки функціонального стану хворої дитини (опитувальник CHAQ, JAMAR тощо).

ОК 9: Гематологія дитячого віку

1. Оцінювати результати загального аналізу крові
2. Інтерпретувати гемограму.
3. Інтерпретувати коагулограму.
4. Розраховувати кольоровий показник.
5. Розрахувати абсолютну кількість нейтрофілів у загальному аналізі крові.
6. Інтерпретувати еритроцитарні індекси.
7. Розрахувати дозу VIII фактора для введення пацієнту із гемофілією при травмах голови.

8. Диференціювати різні види анемії.
9. Призначення стартового лікування при залізодефіцитній анемії.
10. Оцінювати стан периферичних лімфовузлів
11. Проводити диференційну діагностику геморагічних висипань.
12. Проводити диференційну діагностику жовтяниць.
13. Сформувати календар щеплень дитині, яка перенесла злоякісне захворювання крові або лімфоїдних органів та/або трансплантацію гемопоетичних стовбурових клітин.
14. Сформувати план нагляду та курації дитини, яка знаходиться в ремісії онкологічного захворювання гематопоетичної або лімфоїдної системи.
15. Сформувати підозру про наявність гематологічного захворювання у дитини, ґрунтуючись на скаргах та результатах фізикального та первинного лабораторного обстеження.

ОК 10: Хвороби органів травлення

1. Збирати анамнез у дітей із ознаками захворювань ШКТ.
2. Проводити об'єктивне обстеження пацієнта із захворюваннями травного тракту.
3. Оцінити пацієнта на наявність симптомів тривоги («червоних прапорців»).
4. Вибрати необхідний в конкретному клінічному випадку перелік лабораторних та інструментальних досліджень.
5. Оцінити отримані результати біохімічних досліджень (печінкові проби, неспецифічні маркери запалення - фекальний кальпротектин, лактоферин).
6. Оцінити результати копрологічного дослідження (якісне визначення гемоглобіну та трансферину людини в калі імунохроматографічним методом, наявність слизу, лейкоцитів та еритроцитів в калі).
7. Оцінити результати інструментальних методів дослідження (УЗД, ФЕГДС, колоноскопія).
8. Проводити диференційну діагностику функціональних та органічних захворювань органів травлення.
9. Призначати лікування хворим із поширеними функціональними та органічними захворюваннями органів травлення (ФГР, захворювання гастродуоденальної зони, гепатобіліарного тракту, кишечника).
10. Визначити показання для направлення хворих на консультацію до лікаря гастроентеролога.
11. Вміти проводити оральну регідrataцію та внутрішньовенну інфузійну терапію при синдромі циклічної блювоти.
12. Проводити диференційну діагностику терапевтичних, хірургічних та інфекційних причин виникнення: дисфагії; нудоти і блювання; діареї; закрепи; мелени, гемоколіту; жовтяниці; синдрому абдомінального болю (гострого, хронічного).
13. Надати допомогу дітям із отруєннями засобами побутової хімії та медикаментами.
14. Надати допомогу або організувати допомогу дитині із сторонніми предметами ШКТ та гастроінтестинальними кровотечами.
15. Сформувати підозру на наявність хірургічної патології органів травлення та скерувати дитину до дитячого хірурга. 16. Надавати невідкладну допомогу дитині .

ОК 11: Хвороби нирок та сечової системи у дітей

1. Оцінка даних об'єктивного обстеження дитини з підозрою на патологію нирок та сечової системи.
2. Знати показання для проведення лабораторних та діагностичних процедур та інструментальних методів досліджень при підозрі на захворювання нирок та сечової системи.

3. Вміти трактувати результати лабораторних, та інструментальних досліджень та оцінювати візуалізаційні обстеження (УЗД нирок та сечових шляхів, мікційної цистографії та екскреторної урографії).
4. Вміти проводити диференційну діагностику різних видів патології нирок та сечової системи між собою та з іншими захворюваннями.
5. Володіти принципами раціонального лікування інфекцій сечових шляхів у дітей різних вікових груп.
6. Призначати раціональну антибіотикотерапію інфекцій сечових шляхів у дітей.
7. Вміти діагностувати гострі стани при захворюваннях нирок та знати принципи надання невідкладної допомоги при них.
8. Знати покази для госпіталізації дітей із захворюваннями нирок та сечової системи.
9. Знати покази для направлення дитини на консультацію до дитячого нефролога та уролога.
10. Знати особливості спостереження, реабілітації та надання медичної допомоги дітям, які отримують програмну терапію при захворюваннях нирок.
11. Знати покази до проведення ренопротекторних заходів та особливості спостереження за дітьми, що їх отримують.
12. Знати особливості спостереження та надання медичної допомоги дітям, які знаходяться на хронічному гемодіалізі або перитонеальному діалізі.
13. Знати особливості спостереження, реабілітації та надання медичної допомоги дітям після проведення трансплантації нирки.

ОК 14: Інтенсивна терапія та реанімація. Невідкладна медична допомога в педіатрії

1. Виявляти дитину у невідкладному стані із використанням шкали раннього розпізнавання загроз.
2. Проводити оцінку пацієнта в стані загрози для життя за педіатричним трикутником.
3. Оцінювати стан свідомості за шкалою ком Глазго та за AVPU.
4. Проводити структуровану оцінку пацієнта за схемою ABCDE.
5. Визначати серцеві ритми.
6. Проводити менеджмент аритмій до та після зупинки кровообігу.
7. Забезпечувати високопотоківу кисневу терапію з використанням назальних канюль.
8. Проводити розрахунок об'єму та складу інфузійної терапії при дегідратації у дітей.
9. Діагностувати порушення електролітного складу крові на підставі клінічних і лабораторних даних та проводити їх корекцію.
10. Діагностувати напружений пневмоторакс у дітей та надавати невідкладну терапію (допомогу).
11. Діагностувати шок за клінічними ознаками (час заповнення капілярів, оцінка ступеню мармуровості шкірних покривів, оцінці частоти серцевих скорочень та артеріального тиску).
12. Інтерпретувати результати вимірювання центрального венозного тиску.
13. Інтерпретувати показники газового складу крові.
14. Інтерпретувати показники кислотно-лужного стану крові.
15. Провести неінвазивне визначення центрального венозного тиску та інтерпретувати результати вимірювання.
16. Оцінювати метаболічну складову циркуляторної недостатності.
17. Проводити невідкладну волемічну підтримку при шоках у дітей.
18. Забезпечити стартову інотропну та вазопресорну підтримку при гострій циркуляторній недостатності.

19. Інтерпретувати данні антибіотикограми.
20. Інтерпретувати показники коагулограми.
21. Проводити седацію при невідкладній електричній кардіоверсії.
22. Розпізнавати ознаки жорстокого поводження з дитиною.
23. Працювати в команді при наданні невідкладної допомоги, брати на себе роль лідера.

2.6. Практичні навички / компетентності лікарів-інтернів

ОК 2 Неонатологія

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Огляд новонародженої дитини	С
2	Антропометрія новонародженої дитини	С
3	Прикладання до грудей матері	D
4	Забезпечення контакту «шкіра до шкіри»	D
5	Підтримка теплового ланцюжка	D
6	Догляд за пупковим залишком та пупковою ранкою дитини	D
7	Катетеризація пупкової вени	D
8	Санація верхніх дихальних шляхів	D
9	Закритий масаж серця	С
10	Інтубація трахеї	С
11	Проведення ШВЛ за допомогою мішка, маски та ендотрахеальної трубки	С
12	Стабілізація стану передчасно народжених дітей при народженні	B
13	Промивання шлунку	D
14	Проведення пульсоксиметрії	D
15	Проведення фототерапії	D
16	Вимірювання артеріального тиску новонародженої дитини	С
17	Люмбальна пункція	B
18	Венепункція	С
19	Невідкладна медична допомога при пневмотораксі	С
20	Проведення первинної реанімації новонародженої дитини	С

ОК 3: Спостереження за здоровою дитиною

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу	С
2	Проведення клінічного обстеження дітей різних вікових груп	С
3	Проведення антропометрії дитини різного віку	D
4	Використання графіків росту та центильних таблиць	С
5	Визначення фізіологічних рефлексів періоду новонародженості	С
6	Складання індивідуального графіку щеплень	D
7	Відображення в історії/анамнезі досягнутих етапів розвитку	С
8	Розрахунок індексу маси тіла (ІМТ)	D
9	Консультації з приводу харчування та вигодовування	D
10	Оцінка статевого розвитку (шкала Таннера)	С
11	Надання рекомендацій щодо здорового способу життя, включаючи харчові звички, фізичні вправи та використання соціальних мереж	D

ОК 4: Харчування здорових і хворих дітей

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Антропометрія дітей різних вікових груп	D
2	Розрахунок ІМТ	D
3	Використання графіків росту та центильних таблиць	D
4	Визначення товщини складки шкіри	D
5	Вимірювання об'єму талії	D
6	Проведення огляду шкіри на ознаки мальнутриції та алергічних проявів	C
7	Візуальна оцінка характеру випорожнень для фіксації ознак мальабсорбції	D

ОК 5: Хвороби органів дихання

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу	C
2	Огляд пацієнта з метою оцінки респіраторної системи	C
3	Отоскопія	C
4	Перкусія легень	C
5	Аускультация легень	C
6	Проведення спірометрії	C
7	Проведення спірометрії Техніки активного очищення дихальних шляхів	C
8	Проведення пікфлоуметрії інгаляційних доставкових пристроїв	D
9	Виконання та оцінка пульсоксиметрії	D
10	Приготування суспензії антибіотиків та пероральне введення дитині раннього віку	D
11	Внутрішньовенне струминне та крапельне введення рідини	C
12	Техніка використання інгаляційних доставкових пристроїв	D
13	Техніки активного очищення дихальних шляхів	D
14	Техніка плевральної пункції	C

ОК 6: Алергічні хвороби

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу в пацієнтів з алергією	C
2	Консультація батьків та дітей щодо дієти при харчовій алергії	C
3	Проведення інгаляцій лікарських засобів за допомогою небулайзера та інгаляторів різного типу	D
4	Здійснення ін'єкції адреналіну за допомогою спеціальних пристроїв	D
5	Внутрішньовенне струминне та крапельне введення лікарських засобів	C
6	Проведення спірометрії	C
7	Проведення пікфлоуметрії	D

ОК 7: Дитяча кардіологія

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу у дітей із захворюваннями серцево-судинної системи	C
2	Проведення пульсоксиметрії	D
3	Проведення аускультатії серця	C

4	Вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках	D
5	Проведення пальпації пульсу на магістральних артеріях (сонній, радіальній, стегновій)	D
6	Визначення частоти дихання	D
7	Визначення частоти серцевих скорочень	D
8	Визначення наявності/відсутності набряків	C
9	Реєстрація електрокардіограми	C
10	Ідентифікація основних ритмів на ЕКГ, ознак ГКС	C
11	11. Пальпація пульсу на периферичних артеріях	D

ОК 8: Дитяча ревматологія

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу у дитини із ревматичними захворюваннями	C
2	Пальпація суглобів	C
3	Оцінка активних та пасивних рухів у положенні лежачи та стоячи	C
4	Вимірювання абсолютної та відносної довжини кінцівок	C
5	Оцінка постави	C
6	Проведення модифікованого тесту Шобера	C
7	Оцінка стану м'язів	C
8	Оцінка типових точок при ентезопатіях	C
9	Використання візуальних аналогових шкал (шкала оцінки інтенсивності больових відчуттів дитини; шкала оцінки загального самопочуття; шкала лікарської оцінки активності захворювання)	D
10	Використання анкети для оцінки функціонального стану хворої дитини (опитувальники CHAQ, JAMAR тощо)	C
11	Проведення оцінки фізичного розвитку дитини	C
12	Розрахунок площі поверхні тіла у дитини	C

ОК 9: Гематологія дитячого віку

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу у дитини із гематологічним захворюванням.	C
2	Оцінка стану шкіри та слизових оболонок	C
3	Пальпація та перкусія основних груп лімфатичних вузлів	C
4	Пальпація, перкусія та оцінка розмірів селезінки	C

ОК 10: Хвороби органів травлення

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу у дитини із захворюваннями травного тракту	C
2	Об'єктивне дослідження шлунково-кишкового тракту та печінки (огляд, пальпація, перкусія живота, крижової області та промежини)	C
3	Ректальне пальцьове обстеження	D
4	Приготування розчинів та техніка оральної регідратації	D
5	Промивання шлунку	D
6	Внутрішньовенне струминне та крапельне введення розчинів	D
7	Постановка очисної клізми	D
8	Оцінка стільця за Бристольською шкалою	D
9	Оцінка блювотних мас	C

ОК 11: Хвороби нирок та сечової системи у дітей

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Збір анамнезу у дітей із захворюваннями нирок та сечової системи	C
2	Забір зразків сечі для клінічного та мікробіологічного дослідження різними методами у дітей різних вікових груп	D
3	Визначення обсягу добового діурезу	D
4	Оцінка ритму та обсягу сечовипускань	D
5	Оцінка гідробалансу	D
6	Визначення наявності набряків	D
7	Визначення наявності асцити	D
8	Вимірювання артеріального тиску у дітей різних вікових груп	C
9	Проведення дослідження сечі за допомогою тест-смужки	C
10	Надання невідкладної допомоги при ГУС та гострому порушенні функції нирок	C

ОК 14: Інтенсивна терапія та реанімація. Невідкладна медична допомога в педіатрії

№	Перелік практичних навичок / компетентностей	Рівень оволодіння
1	Непрямий масаж серця у немовлят і дітей старшого віку	C
2	Штучна вентиляція легень за допомогою маски та мішка Амбу	C
3	Встановлення повітроводів у новонароджених, проведення санації	C
4	Встановлення ларингеальної маски та iGel	C
5	Вилучення стороннього тіла з верхніх дихальних шляхів у дітей)	C
6	Встановлення назогастрального та орогастрального зонду	C
7	Катетеризація периферичної вени методом венепункції	C
8	Катетеризація пупкової вени та артерії	B
9	Закладання внутрішньокісткового доступу	B
10	Санація дихальних шляхів	D
11	Люмбальна пункція	C
12	Вібраційний масаж	D
13	Постуральний дренаж	D
14	Подання кисню дитині через назальні канюлі, лицьові маски різного типу	D
15	Подання кисню дитині через назальні канюлі, лицьові маски різного типу	C
16	Використання пульсоксиметра та інтерпретація його показників	C
17	Плевральна пункція при напруженому пневмотораксі	C
18	Реєстрація електрокардіограми	C
19	Моніторування ЕКГ за допомогою монітора пацієнта / монітора дефібрилятора	D
20	Неінвазивне визначення центрального венозного тиску	C
21	Вимірювання внутрішньочерепного тиску	B
22	Катетеризація сечового міхура	C
23	Інтубація трахеї	C
24	Використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора	C
25	Використання мануального дефібрилятора	C
26	Зупинка масивних кровотеч методом тампонування рани	D
27	Накладання джгут.	D
28	Накладання давлучої пов'язки	D

29	Введення еритроцитарної маси, свіжозамороженої плазми, тромбоцитарної маси, кріопреципітату, концентрату протромбінового комплексу	С
30	Інтубація трахеї у новонароджених, проведення санації	С
31	Забезпечення прохідності дихальних шляхів мануально	Д
32	Надання невідкладної допомоги дитині при обструкції дихальних шляхів стороннім тілом	Д
33	Проведення іммобілізації кінцівок при переломах	С
34	Виконання стабілізації тазу при переломі	С
35	Іммобілізація хребта та перекладання постраждалого на транспортний щит	С

Рівень оволодіння

Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від «А» до «D»:

А: Має знання, описує ...

В: Виконує, керує, демонструє під наглядом.

С: Виконує, керує, демонструє самостійно.

Д: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації

Список рекомендованої літератури з педіатрії для вивчення:

КУРС 01. Організація педіатричної допомоги в Україні

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацорко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неонатологія: підручник у 3 т. / Т. К. Знаменська, Ю.Г. Антипкін, М.Л. Аряєв та ін.; за ред. Т.К. Знаменської. Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020, Т. 1. 407 с; Т. 2. 455 с.; Т. 3. 379 с.
4. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
5. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
6. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
7. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котової.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
8. Педіатрія (гастроентерологія та патологія раннього віку): навч.посібник /О.П. Волосовець, О.В. Зубаренко, С.П. Кривопустов [та ін.];-Одеса: Друкарський дім, Друк Південь, 2017-264 с.
9. Педиатрия: учебник/ Под ред. проф. Т.А. Крючко, А.Е. Абатунова.- К.: ВСИ «Медицирна», 2017.- 224 с.+ 2 цв.вкл.
10. Грудной ребенок в практике семейного врача/под ред. засл. деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко.- Одесса: Друк Південь, 2016.-368 с.
11. Новорожденный ребенок в практике семейного врача/под ред. засл. деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко.- Одесса: Друк Південь, 2015.-224 с.
12. Практикум семейного врача и педиатра: Учебн. Пособ. /[А.В. Зубаренко, Н.Л.Аряев Н.Л., Е.А. Старец и др.].- Одесса: Печатный дом, Друк Південь, 2015.-225 с.
13. Профилактическая педиатрия /А.В. Зубаренко, Ю.И.Бажора, Л.Г. Кравченко, и др.; под. общ. ред. проф. А.В.Зубаренко, проф. Л.Г.Кравченко. – Одесса: Пресс-куррьер, 2011. -348 с.
14. Педиатрические навыки в практике семейного врача и педиатра.: учебн. пособ. / А.В. Зубаренко, Н.Л. Аряев, Е.А. Старец и др..- Одесса: Печатный дом, Друк Південь, 2014.-232 с.
15. Крамарев С. А. Инфекционные болезни у детей в амбулаторной практике врача: справочник врача "Детский инфекционист" / С. А. Крамарев. – 2-е изд., доп. – К. : Доктор-Медиа, 2012. – 278 с. : іл.
16. ВІЛ-інфіковані діти: медичний догляд, психологічна підтримка, соціальний супровід, правовий захист: методичний посібник / Н. В. Котова, О. О. Старець, О. П. Пурік [та ін.]. – К. : К.І.С., 2010. – 175 с. : табл.
17. Педіатрія. Книга І: неонатологія, гематологія, ендокринологія: Навчальний посібник / За ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котової. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2011. – с.
18. Педиатрия: Учебник для студентов высших мед. учеб. заведений III-IVуровней аккредитации. - 4-е изд. / В.Г. Майданник. - Харьков: Фолио, 2013.- 425с.
19. Охрана здоровья матери та дитини у практиці сімейного лікаря / Запорожан В.М., Аряєв М.Л., Пасенюк Т.А., ін.; За ред. В.М. Запорожана, М.Л. Аряєва. - К.: Здоров'я, 2012. – 288 с.
20. Актуальні питання педіатрії. Навчально-методичний посібник для лікарів загальної практики - сімейної медицини / За ред. В.В. Бережного. - К.: Вид-во «Червона Рута-Турс», 2010.- 430 с.
21. Юлиш Е.И., Волосовець А.П. Врожденные и приобретенные TORCH-инфекции у детей. - Донецк: Регина, 2012. - 216 с.
22. Волосовець О.П., Нагорна Н.В., Острополець С.С. та інші. Завдання з біоетики та медичної деонтології для педіатрів. - Донецьк, 2012. - 52 с.
23. Крамарев С.О. Інфекційні хвороби у дітей (Клінічні лекції). – К., 2013.- 279 с.
24. Критерії класифікації закладів охорони здоров'я за рівнями надання медичної допомоги. Методичні рекомендації./ Міністерство охорони здоров'я України. Український інститут стратегічних досліджень. – К., 2010. – 21 с.
25. Казак С.С., Виленский А.Б. Карманный справочник участкового педиатра.- 6-е изд. - К.; Нежин: ООО «Вид-во «Аспект-Поліграфія», 2012.- 116 с.
26. Кишеньковий довідник педіатра і сімейного лікаря (амбулаторна педіатрія). – Х.: Новое слово, - 2010. - 208 с.

27. Наказ МОЗ України № 9 від 10.01.2005 р. "Про затвердження клінічних Протоколів зі спеціальності "Педіатрія";
28. Наказ № 434 МОЗ України від 29.11.2002 р. "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні";
29. Наказ № 518 МОЗ України від 20.07.2009 р. "Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах";
30. Наказ № 682 МОЗ України від 08.12.2009 р. "Про затвердження Порядку здійснення та організації проведення обов'язкових медичних профілактичних оглядів дітей";
31. Наказ МОЗ України № 465 від 12.12.2002 р. "Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку";
32. Наказ МОЗ України № 189 від 09.04.2008 р. "Про затвердження положення про експертизу тимчасової непрацездатності";
33. Наказ МОЗ України № 342 від 11.07.2005 р. "Про внесення змін до наказу МОЗ України від 04.12.2001 № 482 "Про затвердження порядку видачі медичного висновку про дитину-інваліда віком до 16 років" (зі змінами)"

ОК 2. Неонатологія:

1. Підручник "Неонатологія" у 3-х томах, за редакцією професора Т.К. Знаменської.-Київ:, 2020.- 1100 с.
2. Новорожденный ребенок в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса:Друк Південь, 2015.-224с.
3. Шок у новонароджених . Навчальний посібник. Суліма О.Г., Знаменська Т.К., Похилько В.І., Київ, 2015.-128 с.
4. Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні».- Електронний посібник.- К.- 2015р.
5. Підручник з реанімації новонароджених / Американська Кардіологічна Асоціація, Американська Академія Педіатрії, Мальтійська Служба Допомоги у Львові. - Львів, 2013. - 655 с.
6. Бронхолегенева дисплазія: неонатальний та постнеонатальний моніторинг : навчальний посібник / Г. С. Сенаторова, О. Л. Логвінова, В. Ф. Лапшин [та ін.] ; Харківський національний медичний університет. – Київ : Заславський О. Ю., 2015. – 241 с. : іл., табл. – Присвячується 210-й річниці заснування Харківського національного медичного університету.
7. Основы ухода за новорожденными и грудное вскармливание. Материалы учебного семинара Европейского регионального бюро ВООЗ, 2012.
8. Знаменська Т.К., Похилько В.І., Подольский В.В., Ципкун В.Г., Ковальова О.М., Мироненко К.Є., Шевченко Л.І., Костюкова К.О. Гіпоксія плода та асфіксія новонародженого. – К.: 2011. - 451 с.
9. Беляев А. В. Бронхолегочная дисплазия в интенсивной терапии : руководство / А. В. Беляев, Л. Д. Танцюра. – Киев : КИМ, 2014. – 151 с. : ил., табл.
10. Аряев Н.Л. Неонатологія. / Н.Л.Аряев.- К.: АДЕФ-Україна, 2006. - 756 с.
11. Наказ МОЗ України № 152 від 04.05.2005 р. "Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною";
12. Наказ № 225 от 28.03.2014 УНІФІКОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ "Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні"
13. Наказ МОЗ України № 484 від 20.08.2008 р. "Про затвердження клінічного Протоколу надання допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами";
14. Наказ МОЗ України №255 від 27.04.2006 р. "Про затвердження клінічного протоколу надання неонатологічної допомоги дітям "Жовтяниця новонароджених";
15. Наказ МОЗ України №584 від 29.08.2006 р. "Про затвердження Протоколу медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні ";

ОК 3: Спостереження за здоровою дитиною

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарева та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Паціорко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.

4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
5. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
6. Педіатрія (гастроентерологія та патологія раннього віку): навч.посібник /О.П. Волосовець, О.В. Зубаренко, С.П. Кривоустов [та ін.];-Одеса: Друкарський дім, Друк Південь, 2017-264 с.
7. Педиатрия: учебник/ Под ред. проф. Т.А. Крючко, А.Е. Абатурова.- К.: ВСИ «Медицирна», 2017.- 224 с.+ 2 цв.вкл.
8. Грудной ребенок в практике семейного врача/под ред. засл. деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зуберенко.- Одесса: Друк Південь, 2016.-368 с.
9. ВІЛ-інфіковані діти: медичний догляд, психологічна підтримка, соціальний супровід, правовий захист : методичний посібник / Н. В. Котова, О. О. Старець, О. П. Пурік [та ін.]. – К. : К.І.С., 2010. – 175 с. : табл.
10. Аряев Н.Л., Циунчик Ю.Г. Принципы диагностики и лечения ЗВУР и гипотрофии: Монография. – Одесса: Ярослав, 2005.- 256 с.
11. Майданник В.Г. Рахит у детей:Современные акценты. – Нежин: ООО Видавництво «Аспект-Поліграф», - 2006. - 116 с.
12. Клінічне обстеження та семіотика уражень органів і систем у дітей : навчальний посібник / Ю. В. Марушко, С. А. Пісоцька, Т. В. Гищак, Т. В. Марушко ; Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Медінформ, 2010. – 205 с. : іл., табл.
13. Наказ МОЗ України № 149 від 20.03.2008 р. "Про затвердження Клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років ";
14. Наказ МОЗ України № 9 від 10.01.2005 р. "Про затвердження клінічних Протоколів зі спеціальності "Педіатрія".

ОК 4: Харчування здорових і хворих дітей

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
5. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
6. Педіатрія (гастроентерологія та патологія раннього віку): навч.посібник /О.П. Волосовець, О.В. Зубаренко, С.П. Кривоустов [та ін.];-Одеса: Друкарський дім, Друк Південь, 2017-264 с.
7. Педиатрия: учебник/ Под ред. проф. Т.А. Крючко, А.Е. Абатурова.- К.: ВСИ «Медицирна», 2017.- 224 с.+ 2 цв.вкл.
8. Грудной ребенок в практике семейного врача/под ред. засл. деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зуберенко.- Одесса: Друк Південь, 2016.-368 с.
9. Практикум семейного врача и педиатра: Учебн. пособ. / А.В. Зуберенко, Н.Л. Аряев, Е.А. Старец и др..- Одесса: Печатный дом, Друк Південь, 2015.-224 с.
10. Харчування дітей раннього віку: теорія і практика / С. Няньковський, Д. Добрянський, Ю. Марушко, О. Івахненко, О. Шадрин / Навч. посібник. – Львів: Ліга-Прес, 2009. - 288 с.
11. Юлиш Е.И., Абатуров А.Е., Кривоустов С.П., Степанова А.Г. Мать и ребенок. Рациональное питание. Донецк: Регина, 2006. - 148 с.
12. Руководство по детскому питанию. Под ред. Тутельяна В.А., Коня И.Я. МИА: М., 2010. - 662 с.
13. Основы ухода за новорожденными и грудное вскармливание Материалы учебного семинара Европейского регионального бюро ВООЗ, 2012.

ОК 5: Хвороби органів дихання

1. Дитяча пульмонологія: навчальний посібник/О.Л. Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та інш.- 2е видання, , К.: Медицина,- 2021,-,-624 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
5. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
6. Педіатрія (гастроентерологія та патологія раннього віку): навч.посібник /О.П. Волосовець, О.В. Зубаренко, С.П. Кривоустов [та ін.];-Одеса: Друкарський дім, Друк Південь, 2017-264 с.
7. Педиатрия: учебник/ Под ред. проф. Т.А. Крючко, А.Е. Абатурова.- К.: ВСИ «Медицирна», 2017.- 224 с.+ 2 цв.вкл.
8. Грудной ребенок в практике семейного врача/под ред. засл. деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко.- Одесса: Друк Південь, 2016.-368 с.
9. Практикум семейного врача и педиатра: Учебн. пособ. / А.В. Зубаренко, Н.Л. Аряев, Е.А. Старец и др.- Одесса: Печатный дом, Друк Південь, 2015.-224 с.
10. Профилактическая педиатрия /А.В. Зубаренко, Ю.И.Бажора, Л.Г. Кравченко, и др.; под. общ. ред. проф. А.В.Зубаренко, проф. Л.Г.Кравченко. – Одесса: Пресс-курьер, 2011. - 348с.
11. Захворювання органів дихання у дітей. Невідкладні стани в дитячій пульмонології. Навчальний посібник. Ю.В. Марушко , С.О. Крамарьов, Г.Г. Шеф та ін., Київ, 2013, - 212 с.
12. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
13. Дмитриева М. Б. Острая дыхательная недостаточность у детей. Астматическое состояние : руководство / М. Б. Дмитриева. – Киев : КИМ, 2014. – 35 с. : ил., табл.
14. Катилев А. В. Клиническая пульмонология детского возраста : учебное пособие / А. В. Катилев, Д. В. Дмитриев, Е. Ю. Дмитриева ; Винницкий национальный медицинский университет имени Н. И. Пирогова. – Винница : Нова Книга, 2013. – 332 с. : табл., ил.
15. Педіатрія (Пульмонологія та алергологія дитячого віку). Навч. посібник / Зубаренко О.В., Портнова О.О., Волосовець О.П., Кривоустов С.П., Весілик Н.Л. Одеса: Друкарський дім, Друк Південь – 2011. - 288 с.
16. Беляев А. В. Бронхолегочная дисплазия в интенсивной терапии : руководство / А. В. Беляев, Л. Д. Танцюра. – Киев : КИМ, 2014. – 151 с. : ил., табл.
17. Беляев А. В. Особенности сердечно-легочной и церебральной реанимации у детей: руководство / А. В. Беляев. – 3-е изд., переработанное и дополненное. – К. : КИМ, 2014. – 130 с. : ил., табл.
18. Пульмонологія дитячого віку: навч.-метод. посіб. для студ. VI курсу, що навчаються за фахом педіатрія та викладачів/ Антипкін Ю.Г., Резніченко Ю.Г., Леженко Г.О.. -Запоріжжя: Просвіта, 2010.-279 с.
19. ВІЛ-інфіковані діти: медичний догляд, психологічна підтримка, соціальний супровід, правовий захист : методичний посібник / Н. В. Котова, О. О. Старець, О. П. Пурик [та ін.]. – К. : К.І.С., 2010. – 175 с. : табл.
20. Берман Р. Э. Педиатрия по Нельсону: руководство в 5 т. /Р. Э. Берман ; Р. М. Клигман, Х. Б. Дженсон ; пер. с англ. под ред. А. А. Баранова. – 17-е изд. – М. : Рид Элсивер, 2009. – Т. 1. – 822 с. : ил., табл. 2009. –Т. 2. – 985 с. : ил., табл.
21. Детская пульмонология / Н.Л.Аряев, Н.В. Котова, Е.А.Старец, А.П. Волосовец и др.; Под ред.Н.Л. Аряева. – К.: Здоров'я, 2005. - 608 с.
22. Волосовец А.П., Юлиш Е.И. Рациональная антибиотикотерапия респираторных заболеваний у детей. - Донецк: Регина, 2012. - 389 с.
23. Майданник В.Г. Клинические рекомендации по диагностике, лечению и профилактике заболеваний верхних дыхательных путей у детей. К.: “Аспект”. – 2013. - 177 с.
24. Наказ МОЗ України №18 від 13.01.2005 р."Про затвердження Протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча пульмонологія";

25. Наказ МОЗ України № 814 від 07.11.2009 р. "Клінічний Протокол діагностики та лікування у дітей пандемічного грипу, спричиненого вірусом АН₁/N₁ Каліфорнія";
26. Наказ МОЗ України №590 від 12.08.2009 р. Про затвердження методичних рекомендацій «Принципи діагностики та лікування хворих на гострі респіраторні вірусні захворювання».

ОК 6: Алергічні хвороби

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Дитяча пульмонологія: навчальний посібник/О.Л. Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та інш.- 2е видання, , К.: Медицина,- 2021,-624 с
4. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
5. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
6. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
7. Педіатрія (гастроентерологія та патологія раннього віку): навч.посібник /О.П. Волосовець, О.В. Зубаренко, С.П. Кривоустов [та ін.];-Одеса: Друкарський дім, Друк Південь, 2017-264 с.
8. Педіатрия: учебник/ Под ред. проф. Т.А. Крючко, А.Е. Абатурова.- К.: ВСИ «Медицирна», 2017.- 224 с.+ 2 цв.вкл.
9. Грудной ребенок в практике семейного врача/под ред. засл. деятеля науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко.- Одесса: Друк Південь, 2016.-368 с.
10. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
11. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
12. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
13. Захворювання органів дихання у дітей. Невідкладні стани в дитячій пульмонології. Навчальний посібник. Ю.В. Марушко , С.О. Крамарьов, Г.Г. Шеф та ін., Київ, 2013, - 212 с.
14. Практикум семейного врача и педиатра: Учебн. пособ. / А.В. Зубаренко, Н.Л. Аряев, Е.А. Старец и др..- Одесса: Печатный дом, Друк Південь, 2015.-224 с.
15. Дмитриева М. Б. Острая дыхательная недостаточность у детей. Астматическое состояние : руководство / М. Б. Дмитриева. – Киев : КИМ, 2014. – 35 с. : ил., табл.
16. Антипкін Ю. Г. Довідник з дитячої пульмонології та алергології : довідник лікаря "Дитячий пульмонолог. Алерголог" / Ю. Г. Антипкін, В. Ф. Лапшин, Т. Р. Уманець. – К. : Доктор-Медіа, 2012. – 328 с. : іл.
17. Профилактическая педиатрия /А.В. Зубаренко, Ю.И.Бажора, Л.Г. Кравченко, и др.; под. общ. ред. проф. А.В.Зубаренко, проф. Л.Г.Кравченко. – Одесса: Пресс-куррьер, 2011. - 348с.
18. Алергологія: Підручник для лікарів-інтернів, лікарів-курсантів вищих медичних закладів. /За редакцією чл.-кор. НАМН України, професора Вороненка Ю.В., професора Кузнецової Л.В.- К, 2011. - 534 с.
19. Довідник з алергології: Науково-методичний посібник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. Розділ 11.1. Протоколи /За редакцією Пухлика Б.М.- Київ: видавничий дім «Здоров'я України», тов. «Доктор-Медіа», 2011.- С. 270-290.
20. Современные аспекты этиопатогенеза, клиники, диагностики и дифференциальной диагностики бронхиальной астмы у детей раннего возраста: Метод. рекомендации / Киевская мед. академия последилового образования им. П.Л. Шупика: Сост. Охотникова Е.Н. – К.: 2010. - 30 с.
21. Довідник з алергології / За ред. проф. Б.М.Пухлика. – К.: Доктор-Медіа. - 2011. - 394 с.
22. Наказ МОЗ України № 767 від 27.12.2005 р. "Про затвердження Протоколів діагностики та лікування алергологічних хвороб у дітей";
23. Наказ МОЗ України № 767 від 27.12.2005 р. «Протокол діагностики та лікування дітей з анафілактичним шоком»;

24. Наказ МОЗ України № 432 від 03.07.2006 р. «Протокол надання медичної допомоги при інсектній алергії»;
25. Наказ МОЗ України № 868 від 08.10.2013 р. «Уніфіциований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Бронхіальна астма у дітей».

ОК 7: Дитяча кардіологія,

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Бєш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
5. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
6. Практикум семейного врача и педиатра: Учебн. Пособ. / [А.В. Зубаренко, Н.Л.Аряев Н.Л., Е.А. Старец и др.].- Одесса: Печатный дом, Друк Південь, 2015.-225 с.
7. Лазоришинец В.В., Волосовец А.П., Кривоустов С.П., Лосева Е.А., Лосев А.А., Лекан Р.И., Зубаренко А.В., Марценюк Ю.О. Врожденные пороки сердца у детей: Учебное пособие. – Одесса: Друк, 2009. - 174 с.
8. Осколкова М.К. Электрокардиография у детей. - 2-е изд., доп. и исп. - М.:Медпресс-информ, 2012. - 352 с.
9. Ревматические заболевания в 3-х томах / Под ред. Джона Х.Клиппела, Джона Х. Стоуна, Лесли Дж. Кроффорда и др.: Пер. с англ. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011.
10. Дядык А. И. Аускультация сердца: пособие / А. И. Дядык, Л. С. Холопов. – Донецк: Заславский А. Ю., 2011. – 76 с. : табл., ил.
11. Екопедіатрія: навчальний посібник / М. П. Гребняк, С. А. Щудро, О. Б. Єрмаченко, С. В. Грищенко. – Дніпропетровськ : Пороги, 2011. – 299 с. : табл., іл.
12. Ємець І. М. Траспозиція магістральних судин: (клініка, діагностика, лікування)/ І. М. Ємець, Н. М. Руденко, Г. М. Воробйова. – Тернопіль : ТДМУ ; Укрмедкнига, 2012. – 151 с. : табл., іл.
13. Зиньковский М. Ф. Врожденные пороки сердца: руководство / М. Ф. Зиньковский ; под ред. А. Ф. Возианова. – К. : Книга плюс, 2010. – 1198 с. : ил.
14. Клініко-ЕКГ синдроми: навчальний посібник / Г. В. Дзяк, Т. О. Перцева, А. М. Василенко [та ін.] ; за ред. Г. В. Дзяка. – Вид. 2-е. – Дніпропетровськ : Пороги, 2010. – 202 с. : іл., табл.
15. Пороки сердца в практике семейного врача : навчальний посібник / А. С. Свінціцький, І. М. Щуліпенко, О. М. Гиріна, В. І. Бульда ; за ред. А. С. Свінціцького, І. М. Щуліпенка. – К. : ГОРДОН, 2010. – 443 с. : іл., табл.
16. Алимova И.Л. Вегетативные дисфункции у детей и подростков / Под ред. Л.В.Козловой. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008.- 96 с.
17. Наказ МОЗ України № 362 від 19.07.2005 р. «Про затвердження Протоколів діагностики та лікування кардіоревматологічних хвороб у дітей».

ОК 8: Дитяча ревматологія

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Бєш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.

5. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
6. Бережний В.В., Марушко Т.В., Марушко Ю.В. Клінічна ревматологія дитячого віку (клінічні рекомендації). К.-Хмельницький, 2013. – 67 с.
7. Практикум семейного врача и педиатра: Учебн. пособ. / А.В. Зубаренко, Н.Л. Аряев, Е.А. Старец и др..- Одесса: Печатный дом, Друк Південь, 2015.-224 с.
8. Профилактическая педиатрия /А.В. Зубаренко, Ю.И.Бажора, Л.Г. Кравченко, и др.; под. общ. ред. проф. А.В.Зубаренко, проф. Л.Г.Кравченко. – Одесса: Пресс-курьер, 2011. - 348с.
9. Диффузные болезни соединительной ткани: руководство для врачей / Под ред. В.И. Мазурова. – СПб.: Специальное издание мед книг, 2011.- 480 с.
10. Наказ МОЗ України № 362 від 19.07.2005 р. «Про затвердження Протоколів діагностики та

ОК 9: Гематологія дитячого віку.

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
5. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
6. Клиническая гематология. Пособие. / А.Ф. Романова, Я.И. Выговская, В.Е. Логинский и др.; Под ред. А.Ф. Романовой. – К.:Медицина, 2006. - 456 с.
7. Наказ МОЗ України № 364 від 20.07.2005 р. «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія".

ОК 10: Хвороби органів травлення

1. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарєва та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
2. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
5. Педіатрія (гастроентерологія та патологія раннього віку): навч.посібник /О.П. Волосовець, О.В. Зубаренко, С.П. Кривоустов [та ін.];-Одеса: Друкарський дім, Друк Південь, 2017.-264 с.
6. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
7. Белоусов Ю. В. Заболевания печени, желчного пузыря и желчевыводящих путей у детей. Расширенные протокольные характеристики: учебное пособие / Ю. В. Белоусов. – Харьков : Факт, 2012. – 125 с. : табл.
8. Белоусова О. Ю. Синдром мальабсорбции у детей: навчальний посібник / О. Ю. Белоусова. – Харків : Факт, 2012. – 300 с.
9. Резніченко Ю. Г. Діагностика, лікування та профілактика гастроентерологічної патології у дітей : посібник для лікарів / Ю. Г. Резніченко, Г. О. Шадрін, М. В. Макієва. – Запоріжжя : Просвіта, 2012. – 227 с. : табл.
10. Гастроентерологія дітей раннього віку : довідник лікаря : навчально-методичний посібник / автори-укладачі : Н. М. Бесараба, С. В. Дюкарева, Р. В. Марушко [та ін.] ; під ред. О. Г. Шадріна, О. М. Муквіч. – К. : Здоров'я України, 2010. – 213 с. : табл.

11. Справочник детского гастроэнтеролога / Под ред. проф. М.Ф. Денисовой, проф. О.Г. Шадрина // Справочник врача «Детский гастроэнтеролог» - 2-ое изд., перераб. и дополн. – К.: 000 «Доктор Медиа», 2011. - 350 с.
12. Гельминтозы в клинической педиатрии: вопросы диагностики, терапии, профилактики / С.П. Кривоустов, Е.Н. Щербинская, И.А. Логинова [и др.] / Здоровье ребенка. – 2011. - № 4 (31). - С. 71-75.
13. Юлиш Е.И. Клиника, диагностика, лечение и профилактика гельминтозов у детей / Е.И. Юлиш / Новости медицины и фармации. - 2011. - № 11-12. - С.6.
14. Крамарев С.А. Подходы к лечению гельминтозов у детей / С.А Крамарев // Здоровье ребенка. – 2010. - № 3(24). - С. 71-75.
15. Наказ МОЗ України № № 59 від 29.01. 2013 р. "Про затвердження протоколів діагностики лікування дітей за спеціальністю "Дитяча гастроентерологія";

ОК 11: Хвороби нирок та сечової системи у дітей

1. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб підручник / С.К.Ткаченко, Р.І.Пацюрко, Л.В. Беш та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 592 с
2. Педіатрія: підручник / Т.О.Крючко, О.Є.Абатуров, Т.В. Кушнарева та ін.;- 3 видання,- Київ: Медицина, 2021,- 224 с
3. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
5. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,-280 с,
6. Возианов А.Ф., Майданник В.Г. и др. Основы нефрологии детского возраста. - К.: Книга плюс, 2012. - 348 с.
7. Игнатова М.С. Детская нефрология / М.С. Игнатова. – М.: «Мединформ агентство», 2011. - 696 с.
8. Наказ МОЗ України № 627 від 03.11.2008 р. «Протокол лікування дітей з інфекціями сечової системи і тубулоінтерстиціальним нефритом».
9. Наказ МОЗ України № 365 від 20.07.2005 р. «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча нефрологія»;
10. Наказ МОЗ України № 624 від 29.12.2003 р. « Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча урологія».

ОК 14: Інтенсивна терапія та реанімація. Невідкладна медична допомога в педіатрії

1. Ю.В Марушко., Г.Г. Шеф, Ф.С.Глумчер. та ін. Невідкладні стани в педіатричній практиці: навчальний посібник/ - 2 видання: Київ, Медицина. – 2020. – 440 с.
2. Неотложные состояния у детей в практике семейного врача /под ред. Засл. Деятели науки и техники, д.мед.н., проф. А.В. Зубаренко - Одесса: Друк Південь, 2019.-224с.
3. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Волосовець О.П. та ін. Допомога дітям на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Національний підручник: Київ, Видавничий дім ОЛІВА. – 2019. – 345 с.
4. Педіатрія: диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, О.О. Зелінський [та ін.]; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котовой.-Одеса: ОНМедУ, 2017,- 280 с,
5. Захворювання органів дихання у дітей. Невідкладні стани в дитячій пульмонології. Навчальний посібник. Ю.В. Марушко , С.О. Крамарьов, Г.Г. Шеф та ін., Київ, 2013, - 212 с.
6. Беляев А. В. Бронхолегочная дисплазия в интенсивной терапии : руководство / А. В. Беляев, Л. Д. Танцюра. – Киев : КИМ, 2014. – 151 с. : ил., табл.
7. Дмитриева М. Б. Острая дыхательная недостаточность у детей. Астматическое состояние : руководство / М. Б. Дмитриева. – Киев : КИМ, 2014. – 35 с. : ил., табл.
8. Невідкладна педіатрія. / Марушко Ю.В., Шеф Г.Г. Навч.посіб. - Харків: Нове слово,- 2012 - 282 с.
9. Учайкин В.Ф. Неотложные состояния в педиатрии / В.Ф.Учайкин, В.П. Молочный М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. - 256 с.

10. Гордеев В.И., Александрович Ю.С. Избранные лекции по педиатрической анестезиологии-реаниматологии. СПб.: Издательский дом СПб. - МАПО, 2012.- 408с.
11. Клиническая аллергология детского возраста с неотложными состояниями. Под ред. Балаболкина И.И., Булгаковой В.А. – М.: ООО "Издательство "Медицинское информационное агенство", 2011. -264 с.
12. Інтенсивна терапія в педіатрії / С.М. Басманов, Г.І. Белебезьєв , А.В. Беляєв та ін. – К.: Медицина, 2008. - 520 с.
13. Петрушина А.Д., Мальченко Л.А., Кренинина Л.Н. и др. Неотложные состояния у детей. - М.: Медицинская книга, - 2011.- 176 с.
14. Невідкладні стани в педіатрії. Навч. посібник / За ред. О.П. Волосовця та Ю.В. Марушка. Х.: Прапор, 2008. - 200 с.
15. Наказ МОЗ України № 437 від 31.08.2004 р. "Про затвердження клінічних Протоколів надання медичної допомоги при невідкладних станах у дітей на шпитальному і дошпитальному етапах";
16. Наказ МОЗ України № 767 від 27.12.2005 р. «Протокол діагностики та лікування дітей з анафілактичним шоком»;
17. Наказ МОЗ України № 325 від 30.06.2004 р. «Про затвердження Протоколів лікування дітей з гострими отруєннями».
18. Adam H., Foy J. Signs & Symptoms in Pediatrics 1st edition // American Academy of Pediatrics, 2015. - 1054p..
19. American Heart Association. Web-based Integrated Guidelines for Cardiopulmonary and Emergency Cardiovascular Care - Part 12. Pediatric advanced life support. https (Accessed on November 10, 2015. -519 P.).
20. Amin J., Rushton, H. Gil. Congenital Anomalies of the Kidney and Urinary Tract // Clinical Implications in Children. – 2016. – 368P.
21. Maconochie I, de Caen A, Aickin R, et al. Part 6: Pediatric Basic Life Support and Pediatric Advanced Life Support 2015 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science With Treatment Recommendations. // Resuscitation. - 2015:Vol.95. – P.149-170.
22. Nelson Textbook Of Pediatrics 20th edition. - Elsevier, 2016. — 2508 p.
23. Polin R., Ditmar M. Pediatric secrets//Elsevier, 2016 - 759p.
24. Nolan JP, Hazinski MF, Aicken R, et al. Part I. Executive Summary: 2015 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science with Treatment Recommendations. //Resuscitation. - 2015:Vol.95. –P.32.
25. Rajan S, Wissenberg M, Folke F, et al. Out-of-hospital cardiac arrests in children and adolescents: incidences, outcomes, and household socioeconomic status.// Resuscitation 2015; Vol 88. – P.12-19.
26. Ross E. Petty Ronald M. Laxer Carol B. Lindsley Lucy R. Wedderburn . Textbook of PEDIATRIC RHEUMATOLOGY (SEVENTH EDITION). – 2016: Philadelphia. – P.1066
27. Textbook of Neonatal Resuscitation, 7th Edition //American Academy of Pediatrics and American Heart Association. – 2016. – 328 P.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.oapn.od.ua - ГО "Одеська Асоціація лікарів-педіатрів та неонатологів"
4. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
5. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
6. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
7. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)